

FOX MAG

LIFE MAGAZINE

speciální designblokové číslo

NO 5

ROZHOVOR JANA ZIELINSKI **HELSINKI DESIGN WEEK** KARI KORKMAN **OSOBNOST** EERO AARNIO **TÉMA** SKANDINÁVSKÝ DESIGN **ČESKÁ NADĚJE** MATĚJ CHABERA **AUTORSKÝ ŠPERK** NICOLE TAUBINGER **AUTORSKÝ ŠPERK** LUCIE HOUDKOVÁ **PRŮMYSLOVÝ DESIGN** THOMAS INGENLATH **TÉMA FOXU** SPIRIT PRINTS MONIKA DRÁPALOVÁ, FRANTIŠEK MATOUŠEK **GURMÁN** BAVÍME VÁS CHUTÍ **ZNAČKA IKEA** **FOX TIPY NA DÁRKY**

EDITORIAL

Slovo design, pro někoho zprofanovaný výraz, pro jiného základ, samozřejmost, bez níž si nedovede představit svůj životní přístup. Podoba věcí, předmětů, které nás obklopují a v mnoha případech i okořeňují náš život.

Od nepaměti bylo důležité, aby věci kolem nás plnily svůj účel, když však vypadaly lépe, snadněji se jimi lidé měli chuť obklopovat. Podoba věcí nebo-li design, slova, která patří do současného životního stylu.

Páté speciální číslo FOXMAGU věnujeme především podobě věcí kolem nás a hlavně lidem, kteří tisknou objektům a věcem podobu. Přečtete si také o událostech, které jsou prostředníkem mezi tvůrci a veřejností a dávají slovu design smysl.

Zajímá vás jak vůbec začal Designblok v Čechách a co vedlo Janu Zielenski a Jiřího Macka k jeho založení? Skandinávie – oblast, která designem a uměním zcela přirozeně žije na každém kroku. Poprvé o sobě dala vědět okolnímu světu výstavami v roce 1951. O přístupu severanů k designu a podobě věcí se dozvíte v rozhovoru s ředitelem Design Week Helsinky, panem Kari Korkmanem. V článku o fenoménu IKEA, projektu, kterému se podařilo zasáhnout masy a reflektovat vkus a styl... V podobě rozhovorů s tvůrci podob běžných věcí, od téměř dokonalých aut až po autorský šperk, vám přinášíme různé pohledy na umění a design. Tyto slova mají jedno společné a tím je styl, přirozenost, odvaha. Těší nás, že naše zem je nejen plná nadějných, kreativních a velmi schopných autorů, v mnoha případech i světového jména, ale že postupně tito výjimeční lidé s invencí mají pro koho pracovat.

Přibývá lidí, kteří se stále více snaží žít v harmonii a hledají kvalitní, nadčasová řešení mající invenci. Obecně nás přestává naplňovat spotřebita, běžně dosažitelná a to je dobré znamení pro návrat stylu do

společnosti, ke kterému patří nejen invenční auto, ale i kvalitní, příjemné, nadčasové, stylové věci, s nimiž žijeme a používáme je. Uměleckými díly, designovými předměty nemyslíme jen na doladění prostoru, většinou vyjadřují naše myšlení, přístup, prostřednictvím těchto věcí chceme sdělit něco o charakteru rodiny, o sobě, firmě, společnosti obecně. Umělecká a designová díla jsou odnepaměti nástrojem k tomu, jak máme být vnímáni. Hledáme cesty zpět k přirozeným tradicím, zajímá nás původ věcí, jejich autor, podoba. I to nás může činit spokojenějšími, sebevědomějšími. Žít uměním a designem je rozhodně radost a fajn hodnota navíc...

Přeji příjemné toulky po Design blokových expozicích, samotným tvůrcům dostatek sběratelů, nadšenců pro jejich tvorbu, obecně pro práci nás všech, kteří usilují o návrat stylovosti do společnosti.

Krásný podzim.

OBSAH

ROZHOVOR JANA ZIELINSKI 04 |
HELSINKI DESIGN WEEK KARI
KORKMAN 08 | OSOBNOST EERO
AARNIO 12 | TÉMA SKANDINÁVSKÝ
DESIGN 16 | ČESKÁ NADĚJE MATĚJ
CHABERA 20 | AUTORSKÝ ŠPERK
NICOLE TAUBINGER 26 | AUTORSKÝ
ŠPERK LUCIE HOUDKOVÁ 30 |
PRŮMYSLOVÝ DESIGN THOMAS
INGENLATH 34 | TÉMA FOXU SPIRIT
PRINTS MONIKA DRÁPALOVÁ,
FRANTIŠEK MATOUŠEK 38 |
GURMÁN BAVÍME VÁS CHUTÍ 40 |
ZNAČKA IKEA 42 | FOX TIPY 44

FOXMAG
LIFE MAGAZINE

FOXMAG LIFESTYLE MAGAZINE. VÝKONNÝ ŘEDITEL JANA OPATRná EDITORKA DENISA ZDYCHYNCOVÁ DESIGN BARBORA KLIMSOVÁ
(REDESIGN) ADRESA KŘEMENCOVÁ 176/6 PRAHA 1 110 00 TELEFON +420 222 514 713 E-MAIL INFO@FOXGALLERY.CZ
WEBOVKA WWW.FOXGALLERY.CZ TISKNE T.A. PRINT

ZBRUSU NOVÉ VOLVO XC90

Revoluční konstrukce platformy SPA
kombinuje vysokopevnostní ocel a hliník
pro dosažení maximální bezpečnosti
při úspoře hmotnosti.

VÍCE NA WWW.VOLVOCARS.CZ

P O D Z I M 2 0 1 4

STR.04

ROZHOVOR
JANA ZIELINSKI

STR.12

OSOBNOST
EERO AARNIO

STR.16

TÉMA
SKANDINÁVSKÝ DESIGN

STR.20

ČESKÁ NADĚJE
MATĚJ CHABERA

STR.34

PRŮMYSLOVÝ DESIGN
THOMAS INGENLATH

STR.38

TÉMA FOXU
SPIRIT PRINTS
MONIKA DRÁPALOVÁ
FRANTIŠEK MATOUŠEK

16

20

34

JANA ZIELINSKI

TEXT: NIKOLA NOVÁKOVÁ

ZDROJ: PROFILMEDIA

Druhý říjnový týden Prahu zaplaví již 16. ročník DESIGNBLOKU. Za celou akcí stojí dvojice Jana Zielinski a Jiří Macek. Designblok s podtitulem Prague Design and Fashion Week se letos koná v termínu od 7. do 12. října. Šestnáctý ročník přinese opět mnoho nového. Superstudio bude tentokrát umístěno v secesním hotelu Evropa na Václavském náměstí. Hlavní téma je nezvyklé. Dětství. Každý z nás má přece chuť se občas vrátit.

DESIGN S DESIGNEM V KONTRASTU. LETOŠNÍ SUPERSTUDIO OVLÁDNE SECESNÍ HOTEL EVROPA. JAK VNÍMÁTE TENTO STŘET NĚKOLIKA VÝVOJOVÝCH EPOCH?

Vždycky jsme pro výstavní místa Designbloku hledali místa s kvalitní architekturou. Spojení mimořádné architektury a současného designu je vždy velmi působivé. Letos máme secesní hotel Evropa, základní školu v Mikulandské, barokní Colloredo-Mansfeldský palác, barokní kostel Svatého Šimona a Judy, kde budou pořádány módní přehlídky, i renesanční palác Domu U Minuty na Staroměstském náměstí. Kontrast renesance, baroka a secese se současným designem bude pro návštěvníky zážitek.

JAK VZNIKL NÁPAD ZALOŽENÍ NEJVĚTŠÍ DESIGNOVÉ AKCE NA ČESKÉM ÚZEMÍ?

Nápad vznikl mezi firmami a designéry, kteří chtěli mít událost, na které by se mohli prezentovat. Byl to přirozený vývoj. Na začátku to byla malá akce se 14 účastníky určena spíše komunitě designérů, architektů a lidí z oboru.

CO BYLO VAŠÍ INSPIRACÍ?

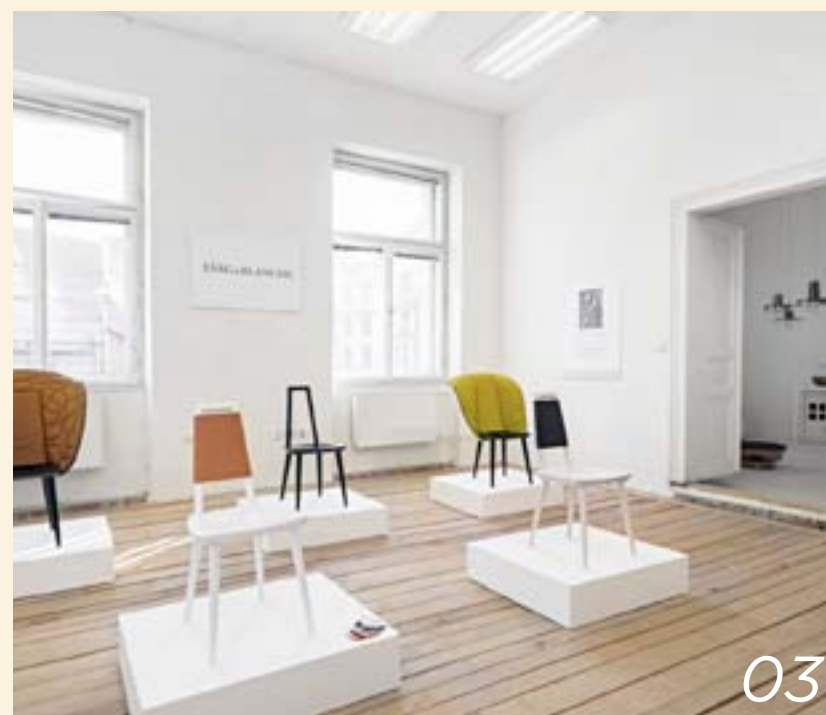
Inspirací pro Designblok byl určitě Milano Design Week nebo London Design Week. Není bez zajímavosti, že Designblok je nejstarším týdnem designu ve střední a východní Evropě. Vídeň, Berlín, Bratislava, Budapešť, Lodž, všechny design weeky kolem vznikly později.

01

02

03

-
- 01 Zielinski a Macek - Filip Arick Vandevorst
 - 02 Zielinski a Macek Vitra
 - 03 Openstudio III, Designblok 13
-

01

V tuto chvíli je Designblok také největší přehlídkou designu ve střední Evropě. Zejména letos je kladen velký důraz na střední Evropu, protože přijede rakouská, polská i slovenská designérská špička.

KDYŽ SE OHLÉDNETE ZPÁTKY PO PATNÁCTI ÚSPĚŠNÝCH ROČNÍCÍCH, CO JE PRO VÁS NEJVĚTŠÍ ODMĚNOU?

Proměna české scény. Designéři už se mohou živit navrhováním, firmy spolupracují s designéry, design je společenské a ekonomické téma. To vše před patnácti lety nebylo.

JAKO NÁVŠTĚVNÍK DB OBĚHNU VŠECHNY AKCE, NAČERPÁM NOVÉ INFORMACE, ODNÁŠÍM NOVÉ KOUSKY. CO DESIGNBLOK ZNAMENÁ PRO VÁS? JAK PROŽÍVÁTE VY DESIGNOVÝ TÝDEN?

Je to hlavně o setkávání s lidmi. Na Designblok přijede více než stovka zahraničních hostů, novinářů, obchodníků. Snažíme se se všemi alespoň na chvíli setkat, bavit se o jejich práci, kterou na Designbloku prezentují. Zároveň chceme vidět všechny instalace a módní přehlídky, dáváme rozhovory, točíme dokument o Designbloku, ale i nakupujeme a těšíme se z toho, co vidíme.

KTERÝ ROČNÍK ZPĚTNĚ HODNOTÍTE JAKO NEJVYDAŘENĚJŠÍ?

Hodně nás bavil rok, kdy Superstudio sídlilo v Botelu Neptun na Libeňském ostrově, což bylo před dvanácti

lety. Mysleli jsme si, že Botel v zátocě nikdo nenajde, ale lidé přišli. Rádi vzpomínáme i na tovární halu v Karlíně, kde jsme postavili přehlídkové molo ve tvaru mořské vlny, lidé si mohli expozice prohlížet z labutí, tuhle pouťovou atrakci se nám totiž podařilo dostat dovnitř. Vydařený byl i ten minulý na Nákladovém nádraží Žižkov.

TÉMA 16. DESIGNBLOKU JE DĚTSTVÍ. JAKÉ JSOU VAŠE VZPOMÍNKY NA NĚJ? CO PRO VÁS DĚTSTVÍ ZNAMENÁ V DOSPĚLOSTI?

Téma Dětství chápeme ve smyslu fantazie, otevřenosti novým vjemům, zážitkům, radosti z daného okamžiku. A tohle jsou dětské vlastnosti, které bychom si jako dospělí měli zachovat. Pro mě dětství znamená možnost nových začátků, ale i pocitu, kdy jsem věřila, že nějaký předmět, třeba dárek, nové tričko, dokáže změnit můj život. A alespoň na chvíli to tak bylo.

V JAKÉM STÁDIU SE PODLE VÁS NACHÁZÍ VÝVOJ DESIGNU V ČECHÁCH? CO VNÍMÁTE JAKO NEJVĚTŠÍ ÚSPĚCH?

Fakt, že je v Čechách už několik desítek firem, které spolupracují s designéry, a kolekce, které vznikají, se prodávají do celého světa. To je velký úspěch, který Čechám sluší i z historického hlediska. Za první republiky jsme design vyváželi ve velkém a také ho všichni měli doma.

02

03

04

05

01 Openstudio III, Designblok 13

02 Jana Zielinski

03 Designblok 13

04 Diploma selection Huissoud, 1frominsects

05 Claire Lavabre - Reflet

06 Pohled do instalace Designbok 13

06

KARI KORKMAN

TEXT: JAN LAŠTOVIČKA

FOTO: HELSINKI DESIGN WEEK

HDW 14, Kluuvi

WHEN HAVE YOU STARTED HDW? HOW MUCH HAS IT CHANGED SINCE THEN?

KDY JSTE S HDW ZAČÍNALI? CO SE OD TÉ DOBY ZMĚNIL?

HDW was first arranged at 2005. We knew already then what we wanted to achieve: a multidisciplinary festival with events and exhibitions spread around the city. In the first years we had to produce the wide variety of events by ourselves to underline and deliver the concept we were aiming at. Today there are more than hundred individual organizers working in collaboration with us on the platform that we founded.

První ročník Helsinki Design Week (HDW) proběhl v roce 2005. Už tehdy jsme věděli, jaký je náš cíl, tedy multidisciplinární festival s akcemi a výstavami po celém městě. Abychom vytyčený koncept naplnili, museli jsme v prvních letech produkovat velmi širokou

škálu akcí sami. V současné době s námi, na platformě, kterou jsme tehdy založili, spolupracuje více než sto individuálních pořadatelů.

WHAT ARE THE CRITERIA FOR THE SELECTION OF AUTHORS AND BRANDS FOR HDW?

JAKÁ MÁTE KRITÉRIA PRO VÝBĚR VYSTAVOVATELE?

As the target groups of HDW range from professionals and students to consumers, the criteria has to remain quite flexible. Some curated exhibitions have very restricted focus and some are totally open „letting all the flowers to bloom“. Our mission is to present the new and topical - vis-à-vis to our annual theme.

Vzhledem k tomu, že HDW je cílen na profesionály, studenty i spotřebitele, musí kritéria zůstat poměrně flexibilní. Některé výstavy jsou výběrové a velmi úzce zaměřené, jiné jsou zcela

otevřené tak, aby měli šanci zazářit opravdu všichni. Naším posláním je prezentovat nové a aktuální a to konfrontovat s tématem daného ročníku HDW.

WHAT DO YOU THINK WAS THE BIGGEST SUCCESS AND WHAT DID YOU LIKE THE MOST AT THIS YEAR'S HDW?

CO SE VÁM POVEDLO/LÍBILO NA PRÁVĚ SKONČENÉM ROČNÍKU HDW?

The biggest success was the overall response by the public and media. The 10th anniversary established HDW also among the men in the street. I personally appreciated the increasing degree of international content.

Největším úspěchem byla celková reakce veřejnosti i médií. Výroční desátý ročník HDW měl ohlas i mezi „lidmi z ulice“. Já osobně mám radost z rostoucího podílu mezinárodního obsahu.

SHOULD CZECH AUTHORS BE INTERESTED IN HDW AND WHY? WHAT DOES HDW OFFER TO YOUNG DESIGNERS?

PROČ BY HDW MĚL ZAJÍMAT AUTORY Z ČR? CO NABÍZÍ ZAČÍNÁJÍCÍM DESIGNÉRŮM?

Czech authors should definitely be interested in HDW - as well as other similar festivals abroad. Simply because we work in a global framework where networking and connections are the key to success. That's exactly why I also encourage Finnish authors to link themselves with Czech players. You never know where in the world you may find the perfect match for your own skills and expertise. You need to be wide open for possibilities - young designers especially when they are searching for their future role and identity in a very complex world. **Zajímat by je měl určitě - stejně jako ostatní podobné zahraniční festivaly. Jednoduše proto, že**

pracujeme v globálním měřítku, kde konexe a networking jsou klíčem k úspěchu. To je také důvod, proč podporuji kontakty finských autorů s jejich českými protějšky. Nikdy nevíte, kde na světě můžete najít ideální uplatnění pro své schopnosti a odbornost. Musíte být otevření všem možnostem - zejména to platí pro mladé designéry hledající svoji identitu a budoucí roli ve velmi složitém světě.

WHAT IS THE GENERAL PERCEPTION OF DESIGN BY FINNISH PUBLIC? DO YOU THINK IT DIFFERS FORM OTHER COUNTRIES? DO YOU THINK THERE IS SOMETHING SPECIFIC ABOUT FINNISH DESIGN? **JAKÝ JE OBECNĚ VZTAH FINSKÉ VEŘEJNOSTI K DESIGNU? JE PODLE VÁS FINSKÝ DESIGN NĚČÍM SPECIFICKÝ?**

I do not know any nation that is

so much committed to design as Finland. Iconic designers (Aalto, Wirkkala, Sarpaneva, Franck etc.) from the past are national heroes that we are proud of. We have the design heritage on which we build the future. It is based on the same values but the form may change from physical to digital. **Neznám žádný národ více oddaný designu než Finsko. Ikony designu jako Aalto, Wirkkala, Sarpaneva a Franck jsou národní hrdinové, na které jsme pyšní. V designu máme dědictví, na kterém stavíme budoucnost. Ta vychází ze stejných hodnot, i když se forma může měnit z fyzické na digitální.**

HAVE YOU VISITED PRAGUE OR THE CZECH REPUBLIC? IF SO, WHAT WAS YOUR IMPRESSION? **BYL JSTE V ČECHÁCH, V PRAZE? JAK NA VÁS ZAPŮSOBILA?** I visited Prague last fall and I was very much impressed by the

01

beauty and charm of the vital city. I also managed to meet up with organizers of Design blok that really made a positive impact on me. I cannot wait to strengthen the relationship with Czech and Finnish designers, schools and companies. **Prahu jsem navštívil loni na podzim a byl jsem ohromen krásou a šarmem vitálního města. Také se mi podařilo setkat se s organizátory Designbloku, což hodnotím velmi pozitivně. Už se velmi se těším na možnosti posílit kontakty českých a finských designérů, škol a firem.**

the summer I sail on my 77 year old wooden boat. The Finnish archipelago is an oasis for exploration and relaxation.

Mám rodinu, tři dcery a mladého maďarského ohaře, se kterým všichni běháme. V létě plachtím na 77 let starém dřevěné lodi. Finské ostrovy jsou oázou ideální k relaxaci a objevování.

WHAT DO YOU DO WHEN YOU ARE NOT WORKING FOR HDW, HOW DO YOU RELAX?

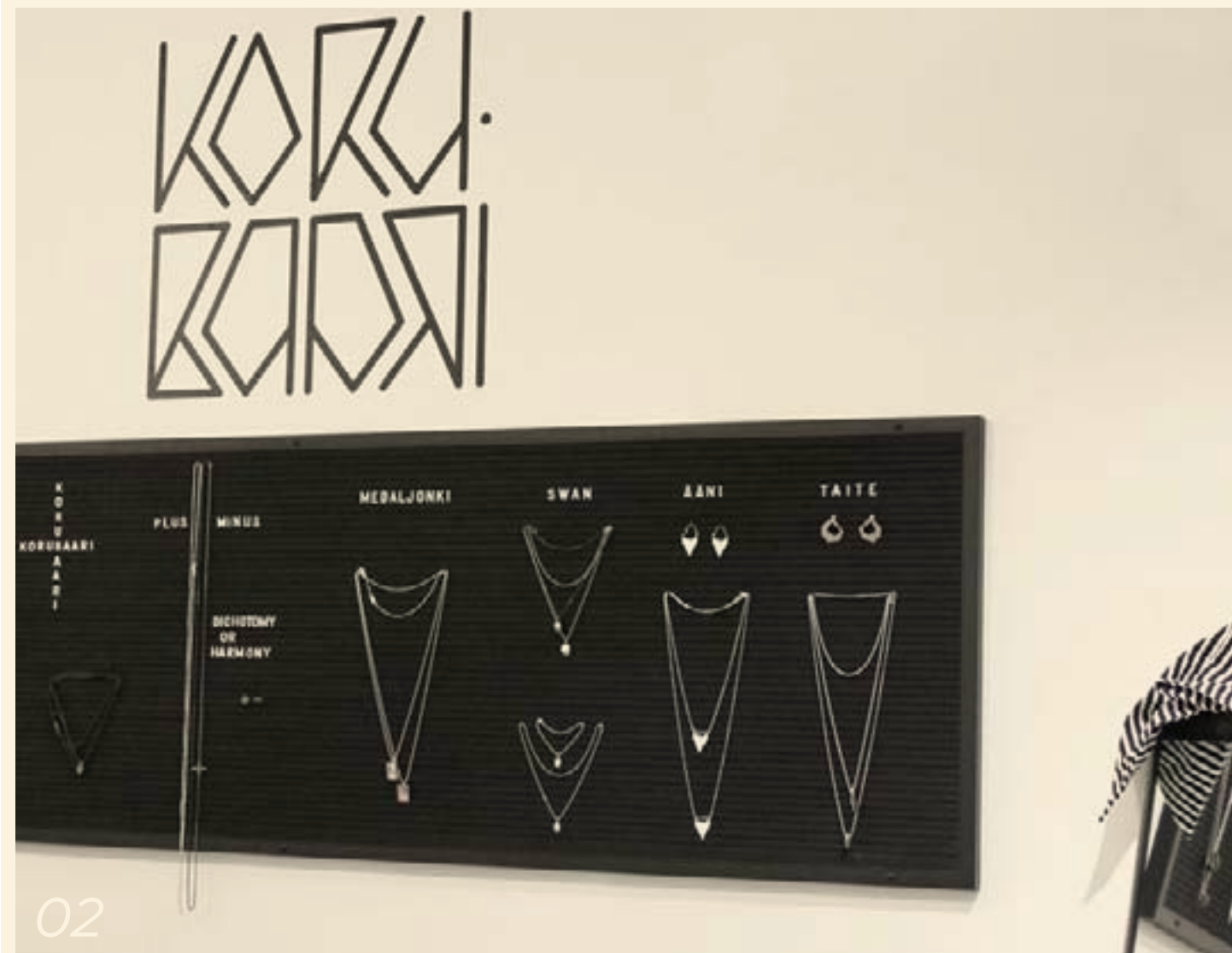
ČÍM ODPOČÍVÁTE?

I have a family with three daughters and a young Hungarian vizsla that we all take for runs. During

01 HDW 14, Kluuvi

02, 03 Openstudio 4, Korubaari
Jaana Junkkaala

04 HDW 14
Teurastamo Avajaiset

02

03

04

EERO AARNIO: TEN, KTERÝ OBJEVIL KRÁSU PLASTU

TEXT: LIBUŠE NOVÁKOVÁ

01

Finský designer Eero Aarnio je považován za průkopníka nábytku z plastu a laminátu.

V šedesátých letech minulého století dal světu zcela novou generaci křesel. Vyznačují se jednoduchostí, čistými liniemi, pohodlností a někdy až křiklavou barevností. Dnes již kultovní křesla Ball Chair nebo Bubble Chair, odrážející jeho heslo „svět je koule“, jsou vystavena v New Yorker Museum of Modern Art, Centre de Pompidou v Paříži či londýnské Victoria and Albert Museum.

02

01 Formula, 1998

02 Parabel Tables, 1994

Eero Aarnio je příkladem toho, že i neúspěch může být základem skvělé kariéry. Původně chtěl studovat architekturu. Protože ale nesložil zkoušky z matematiky, začal studovat Institut průmyslového designu v Helsinkách. Architektura ho ale nikdy nepřestala zajímat, stejně jako například fotografie, kterou vystudoval. Během studia designu proto mohl pracovat jako fotograf pro finské stavební úřady - zhotovoval pro ně dokumentaci výstavby veřejných budov a objektů. Dodnes jsou ve finských archivech k nalezení stovky jeho fotografií. Po dokončení studií začal pracovat u známých finských designerů Ilmari Tapiovara a Antti Nurmesniemi. Protože byl velmi vnímavý a zároveň kreativní, jejich práce ho nejen ovlivnila, ale dovedla ho až k vytvoření vlastního osobitého stylu.

Na začátku kariéry pracoval především s tradičními přírodními materiály, stále více ho ale přitahoval plast, sklolaminát či akrylátové sklo, které podle něho dávají nejvíce prostoru

pro fantazii. Oblíbil si také organické tvary a živé barvy. Svě heslo „svět je koule“ promítl do návrhů nábytku a užitných předmětů, které jsou často bez rohů a hran. Světový úspěch přišel v 60. letech minulého století, kdy představil světu své snad nejslavnější kusy: křesla Ball Chair a Bubble Chair. Ta se stala skutečnými nábytkovými ikonami ve světovém měřítku. Obě jsou vyráběna dodnes a patří k vůbec nejkopírovanějším na světě. Ball Chair bylo poprvé představeno na kolínském veletrhu nábytku v roce 1966 a způsobilo senzaci. Bylo nejen vysoce estetické, ale zároveň dokonale funkční. Jeho velkou předností byla pohodlnost a pocit soukromí díky odstíněnosti od okolního rušivého světa. Po tomto úspěchu šel Eero Aarnio ve své návrhářské fantazii ještě dál, když přišel na myšlenku zabudovat do křesla reprosystém a telefon. V souvislosti s tím si ale uvědomil, že by bylo dobré nabídnout i opačnou alternativu, než schovávat se před celým světem.

A tak vzniklo křeslo Bubble Chair, vyrobené z transparentního akrylu, které naopak umožňuje nepřetržitý kontakt s okolím. Protože je tento materiál velmi tenký, byl problém, jak upevnit nohu. Nebyl by to však designér světového významu, aby si s tím neporadil. Aarnio vyřešil tento konstrukční problém tak, že navrhl zavěšení křesla na strop. A opět slavil velký úspěch. Návrh křesla Pastil Chair byl motivován severskou šetrností i potřebou zbytečně neplytvat. Aarnio si u výrobce úspěšného křesla Ball Chair povšiml, že křesla jsou přepravována do mnoha zemí světa ve velikých bednách, ve kterých je ve skutečnosti převážně jen prázdný prostor. Začal okamžitě přemýšlet o návrhu židle, která by dutinu přesně vyplňovala. Z tohoto nápadu vzniklo křeslo Pastil Chair, o kterém se tak dá říci, že cestuje jako slepý pasažér po světě zdarma. K návrhu židle Pony jej inspiroval ředitel významné texaské firmy, který vedl důležitá obchodní jednání v sedě na velkém, zeleném poníkovi.

Přesto, že je ročník 1932, Eero Aarnio stále pracuje. Navrhuje nejen nábytek, nýbrž celou širokou škálu užitekových předmětů z mnoha různých materiálů. Sám říká, že nejmenší jím navržený předmět je párátka a největší jeho vlastní dům. Designerský rukopis Eera Aarnia najdete v jídelních servisech, příborech, textilních výrobcích, hračkách, vytvořil dokonce i vlastní kolekci hodinek. Navrhuje také firemní kancelářský nábytek. Jak sám říká, rád by do tohoto sektoru vnesl veselost a barvy, ale bývá od něho stále vyžadováno tradiční dřevěné provedení. Ve svých návrzích je vždy veden snahou učinit život krásnější a veselejší. Aarnio stráví mnoho času na cestách. Upřednostňuje cestování autem, každý rok naježdí mnoho tisíc kilometrů se svým Porsche, který považuje za nejrychlejší auto světa. Letadlo používá pouze při cestách do zámoří. Cesta letadlem podle něho znamená vždy čekání a on čekání nenávidí. Tvrdí, že cestování autem je nejlepší způsob, jak poznat svět. Tato jeho vášeň pro jízdu automobilem byla inspirací pro křeslo Formula chair.

02

-
- 01 Eero Aarnio
 - 02 Bubble chair, 1968
 - 03 Ball chair, 1966
-

03

S L A V N Ě K O U S K Y

- Ball Chair (1966)
- Bubble Chair (1968)
- Pastil Chair (1967), vhodné i do vody
- Keinu rocking chair (1980)
- Pony chair (1973)

FENOMÉN SKANDINÁVSKÝ DESIGN

TEXT: LIBUŠE NOVÁKOVÁ
FOTO: VITRA CZ

Skandinávský design ztělesňuje myšlenku, že v jednoduchosti je krása. Čistým liniím, které lahodí oku, předchází mnoho hodin pečlivé práce a přemýšlení, jak skloubit krásu, funkci a maximálně využít dostupné zdroje. A právě v tomhle skandinávští designéři vynikají nejvíce. V umění harmonicky zkombinovat funkci i estetiku.

Razantní nástup skandinávského designu na světovou scénu je spojen s padesátými léty minulého století. Poprvé bylo toto označení použito při výstavě v Londýně v roce 1951. Tehdy severské země Dánsko, Island, Finsko, Norsko a Švédsko pořádaly první společnou výstavu designu a užitého umění mimo severský region. Výstava byla velmi úspěšná a putovala několik let po světě pod názvem Skandinávský design pro život.

Pro skandinávský design je typický minimalismus vyznačující se lehkostí, jednoduchostí, přitom ale elegancí, vytříbenou formou a nadčasovostí. Charakteristická je úcta k přírodním materiálům a respektování jejich vlastností. Hlavním inspiračním zdrojem seveřanů byla a je příroda ve svých rozličných formách a projevech – moře, vítr, kameny, drsné klima s mnoha měsíci temné, chladné zimy, krátkým jarem a třemi měsíci krásného, okouzujícího léta. Přestože seveřané preferují jednoduchost, nešetří barvami. Severský den je po většinu roku skoupý na světlo a odtud pramení záliba v pestrosti barev a zajímavých barevných kombinacích. Typické jsou lehké pastelové barvy. Navozují nenápadně pocit tepla, měkkosti a připomínají barevnou škálu jarní přírody. Kontrastně jsou doplňovány

křeslo Paimio,
design Alvar Aalto,
1932

syťými základními barvami červené, modré, žluté a zelené. Snahou je pomocí barev vytvářet pocit slunečné letní pohody po celý rok.

Pokud jde o nábytek, nejdůležitějším materiálem je jednoznačně dřevo. V interiérech ze dřeva se člověk cítí příjemně, dřevo navozuje atmosféru tepla, což je v chladných severských zemích nezbytné. Jednotlivé země mají v používání dřeva různé preference. Tak ve Švédsku se například nejvíce používá borovice, v Dánsku buk, ve Finsku bříza. Skandinávští designéři, především pak dánští, hodně pracují i s dováženým teakovým dřevem, díky kterému se rozvinul tak zvaný teakový styl, charakterizovaný lehkým a praktickým nábytkem.

Velký důraz je kladen na funkčnost a ergonomii výrobků. Inspirace přírodou vnesla do designu organické a zakřivené prvky, které vyžadovaly odpovídající technologické přístupy. Finský designer Alvar Aalto se snažil najít takový způsob zpracování dřeva, který by ho učinil lehkým, ergonomickým a vhodným pro masovou výrobu. Technikou působení páry a tepla se mu podařilo z překližky, slepené z několika velmi tenkých vrstev, postupně dosáhnout radikálního pokroku v ohýbání dřeva ve třech rozměrech. Výsledkem jeho experimentů bylo známé křeslo č.41- Tento úspěch zařadil Aalta mezi nejlepší designery 20. století.

Dalším známým designérem, který experimentoval s ohýbáním dřeva, byl dánský architekt a designer Arne Jacobsen. Se svým asistentem a rovněž známým designérem Vernerem Pantonom vytvořili v padesátých letech minulého století židli z jednoho kusu vrstveného dřeva, známé jako přesýpací hodiny či obrys mravence. Tvarování a laminace kvalitního dřeva zajistila takovou flexibilitu, že se židle mohly přizpůsobit tvaru a pohybu lidského těla.

Počátkem šedesátých let začali skandinávští designéři objevovat nové materiály pro výrobu nábytku. Plasty, sklolaminát a akrylátové sklo. Tyto materiály dávaly velký prostor pro fantazii, tvary a barvy. Světové úspěchy slavil finský návrhář Eero Aarnio se svými křesly Ball Chair, Bubble Chair a dalšími ikonickými kusy.

SKLO

Vznik moderního sklářského designu ve Skandinávii je datován na období mezi dvěma světovými válkami. Tendence modernizmu se poprvé objevily v roce 1927, kdy designer Sverre Petersen zvolil namísto dosavadních velmi oblíbených tradičních ale drahých figurativních rytin mnohem jednodušší prvky. Úspěchy slavila švédská firma Orrefors s významnými návrhářmi Simonem Gatem a Edwardem Halda.

Období po 2. světové válce přineslo do sklářského designu další nové prvky. Předměty dostaly jednodušší a funkčnější tvary.

Do čela se v tomto období dostalo finské sklo, které bylo sice méně líbivé, ale rafinovanější. Úspěch finského sklářství začal takzvaným milánským zázrakem, kdy designer Tapio Wirkkala obdržel za své praktické návrhy mezinárodní ocenění. Uznání si získal hlavně pro praktičnost, přírodní motivy návrhů a vhodností pro průmyslovou výrobu.

Další významný finským návrhář Timo Sarpaneva, zase přišel s novou technologií parního foukání skla. Díky tomu mohl vytvořit jedinečná díla asymetrických tvarů, například vázu Orkidea. Jeho předměty měly jemné, čisté až asketické linie.

Díky novým technologiím v šedesátých letech bylo možné sklo tavit při tak nízkých teplotách, že designéři mohli vyrábět své návrhy sami ve svých ateliérech. Začali tedy sklo využívat jako prostředek uměleckého vyjádření a vytvářeli tvarově i barevně asymetrické a excentrické tvary s různými dekoracemi. Začali rovněž používat syté barvy, známá je například kolekce pohárů Pop od Gunnara Cyréna pro švédskou firmu Orrefors. Do dějin sklářského designu ze zapsal také Dán Michael Bang , který vytvořil pro firmu Holmegaard barevnou kolekci skla pod názvem Palet, na kterou bylo použito neprůhledné bílé sklo, potažené jasnou barvou. Připomínala plasty a zahájila éru pop-artu.

Skandinávský sklářský průmysl nemá sice tak dlouhou tradici jako průmysl český, ale přesto si získal uznání a například finské vázy či skleničky jsou oblíbené v celé Evropě.

TEXTIL

Skandinávský textilní design počátku minulého století byl velmi dynamický. Stal se přirozenou součástí kultury, pro kterou byl teplý a útulný interiér důležitým a nepostradatelným doplňkem k chladnému a drsnému počasí. Mnoho malých manufakturních dílen vyrábělo tradiční originální výrobky vysoké kvality a spolupracovalo s nezávislými designéry. Udržovala se tradice ručního tkaní, populární byly koberce „rya“ z lidové užitkové tvorby. Tyto koberce byly díky výborným izolačním vlastnostem používány seveřany mnoho století hlavně jako náhrada kožešin. Moderní design odmítl příliš komplikované vzory. Mnozí, hlavně finští designéři si osvojili techniku výroby rya a vytvořili specifickou škálu nových vzorů a barev. Finská designérka Eva Brummerová přišla na zvláštní techniku

využívající odlišnou délku vláken, takže povrch koberce byl nerovnoměrný a připomínal reliéf. Na milánském Trienále získaly rya koberce mezinárodní ocenění, byly vystavovány po celém světě a v následujících letech získaly mimořádnou popularitu a oblibenost.

Vyhlášené jsou i mnohé skandinávské textilní doplňky, které čerpají z bohaté tradice severského dekoru.

KERAMIKA

Moderní skandinávská keramika dvacátých a třicátých let minulého století byla reprezentována především dvěma velkými výrobci, finskou firmou Arabia a švédskou Gustavsberg. Jejich zaměření se výrazně lišilo. Arabia se zaměřovala na pokrokový design, její keramici mohli vytvářet originální produkty bez ohledu na masovou výrobu. Naproti tomu keramici švédské firmy na ni museli své návrhy orientovat. Uměleckým ředitelem a předním designérem Arabie byl finský designér Jak Franck, který měl po více než půl století obrovský vliv na finský design kuchyňského nádobí. Jeho kariéra začala po druhé světové válce. Z počátku byl považován za velmi kontroverzního designéra, oproti tradičnímu skandinávskému designu dával přednost inspiraci Bauhausem . Pro jeho práci byly typické jasné barvy, jednoduché tvary, kombinovatelnost a multifunkčnost. Jeho servisy bylo možno libovolně kombinovat. Velmi úspěšný byl servis Kilta, který byl navržen podle hesla „smíchej a slad“, takže jednotlivé kusy nebyly navrženy jako kompletní servis. Dnes v severských zemích existuje mnoho malých nezávislých ateliérů, které podstatně ovlivňují průmyslovou produkci keramických výrobků a výrobků z kameniny. Především norské ateliéry jsou známe svými odvážnými, optimistickými a veselými vzory, přičemž ve všech ohledech vyjadřují respekt k lidovému umění.

Hovoříme-li o skandinávském designu, je třeba alespoň krátce zmínit ještě švédského designéra Sixtena Sasona, velmi schopného průmyslového návrháře, který pracoval i pro firmy Husqvarna a Elektrolux. Z jeho dílny vzešly v padesátých letech tvary osobního automobilu Saab a fotoaparátu Hasselblad. Praktické využití mnoha nápadů v průmyslovém strojírenství nebylo často při tehdejších technologiích ještě možné. Představovaly ale trvalou inspirační sílu a mnohdy mohly být využity s odstupem několika desetiletí.

01 Židle Ant, design Arne Jacobsen, 1952

02 PENDANT LAMP design Alvar Aalto, 1937

MATĚJ CHABERA

SNAŽÍM SE SÁM SOBĚ MOC NEGRATULOVAT

TEXT: FILIP LUKEŠ

FOTO: JAROSLAV KVÍZ, PETR KARŠULÍN, MATĚJ CHABERA STUDIO

Matěj Chabera, designér a kreativní ředitel firmy LUGI, neumí pracovat skrz reprezentace a měřítko, vše musí být přímé, reálné a hmatatelné. Jestli je pro něj něco charakteristické, pak modely budoucích výrobků v poměru 1:1. Zaznamenat myšlenku ve hmotě je pro něj zdroj nekonečné motivace.

KDY A ZA JAKÝCH OKOLNOSTÍ JSTE DOSPĚL K POZNÁNÍ, ŽE CHCETE BÝT DESIGNÉR?

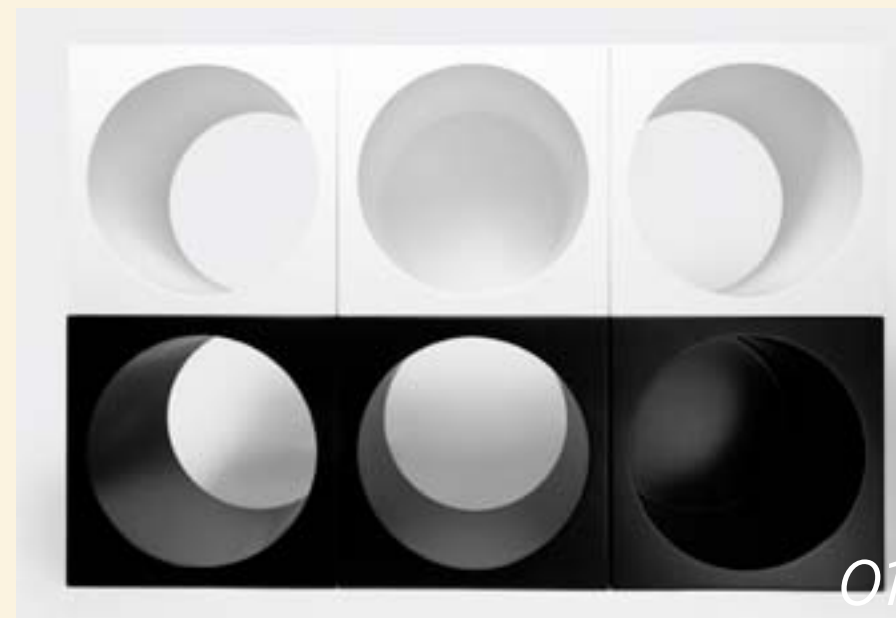
Kdo jsem a co dělám je výsledek určité cesty, která měla vždy jasný jen ten příští krok, ale dlouho jsem nevěděl, jak to celé dopadne. Po prvním studiu humanitních věd mi bylo jasné, že teorie, historie a antropologie jsou pro mě zásadní základ. Vycházím z těchto znalostí pořád a snažím se je udržovat a kultivovat. Nicméně esej jako výsledek práce mi vždy přišel dost slabý a nudný. Moje rodina má velké tvůrčí zázemí a to na mě také mělo

vždy vliv. Design se tak ukázal jako ideální sféra, která dokáže využít široké spektrum vědomostí z různých oborů, dokáže je spojit v jeden smysluplný výsledek a ten ještě navíc existuje v materiálu – je to věc, která v sobě nese moje myšlení a moje rozhodnutí. Ten záznam myšlenky ve hmotě, to je myslím princip, který lidstvo vždy fascinoval a pro mě je to zdroj nekonečné motivace. A nakonec je nejlepší pocit stejně z toho, když vidím, jak má někdo rád mojí věc.

STUDOVAL JSTE U NÁS, V AMSTERDAMU A V LONDÝNĚ. V ČEM TKVÍ ROZDÍL MEZI STUDIEM V HOLANDSKU, ANGLII A U NÁS?

Jako hlavní cíl studia vidím snahu, co nejlépe si ověřit, co je pro mě nejdůležitější, o co mi jde a o co zas tolik nejde. To považuji za takový dobrý bod ve snaze pochopit svět a svou roli v něm. A právě tenhle proces objevování je dost náročný a čím víc do něj člověk investuje,

čím víc se konfrontuje s různorodostí, tím větší šanci má ujasnit si své hodnoty. Studovat a cestovat je tedy naprosto zásadní a nezbytné pro tenhle proces. Já děkuji především tehdejší VŠUP za to, že mě dvakrát vyhodila od přijímaček a já jsem pak s tím samým A3 portfoliem uspěl na dvou školách v Holandsku. Tím to vše začalo a byla to dobrá cesta. Srovnat školství je těžká otázka, ale obecně bych řekl, že to spíš záleží na každém člověku. Setkávání s velkými osobnostmi

-
- 01 BOX 01
 - 02 Barstool LUGI
 - 03 Stůl, jasan
 - 04 Boards
 - 05 SIMAX - LIN
-

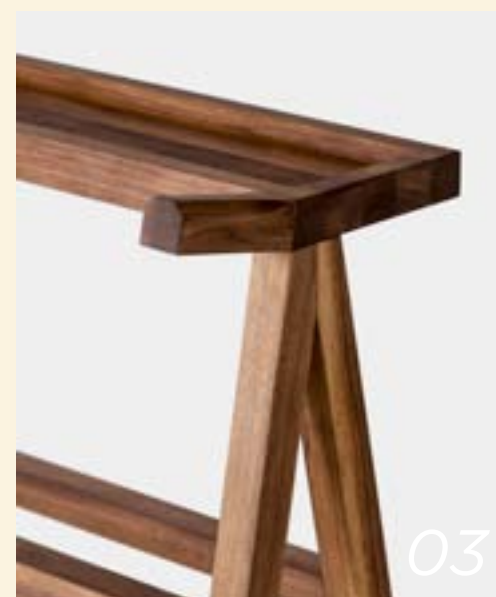
v oboru je skvělé a zázemí školy je také důležité, ale člověk pořád může strávit tři roky na prestižní holandské škole a nikam se neposunout. Největší efekt je ve vlastním přístupu a nasazení.

JAK VZPOMÍNÁTE NA PRÁCI V DESIGNÉRSKÝCH STUDIÍCH V AMSTERDAMU A V MILÁNĚ?

To jsou pro mě velmi důležité zkušenosti. Tehdy jsem si myslel, že už jsem vlastně úplná špička a jen zpětně mi dochází, že jsem tehdy nevěděl vůbec nic. Vlastně člověk pravidelně zjišťuje, že neví vůbec nic. Snažím se tedy sám sobě moc negratulovat a spíš se soustředit na to, aby ta příští věc byla co nejlepší. V Architecten Centrale v Amsterdamu jsem pracoval tři roky a projekty zahrnovaly hodně různých věcí od rekonstrukcí podkroví historických budov v centru města, přes stavbu cihlového mauzolea až třeba po malé urbanistické plány pro několik lokalit v Holandsku. Tím se také vyjasnil můj vztah k architektuře — její měřítko neumožňuje vývoj 1:1, její administrativní část je otravná a celý proces se měří spíš na roky až desetiletí a na to nejsem dost trpělivý. V Miláně jsem pracoval ve studiu Lorenz*Kaz a šlo hlavně o nábytek, světla a produkty. V té době jsem si také ujasnil, že malé studio do pěti lidí je nejlepší způsob práce a projekty, které se dají modelovat 1:1, mi jdou nejvíc. Vůbec neumím pracovat skrze nějaké reprezentace a měřítko, vše musí být přímé, reálné a hmatatelné.

JAK PROBÍHÁ SPOLUPRÁCE S MARTINEM ŽAMPACHEM? CO VŠECHNO PROBĚHNE, NEŽ VZNIKNE TAKOVÝ KÁVOVÝ A ČAJOVÝ SET, ZA KTERÝ JSTE ZÍSKALI CENU V CHICAGU?

Původně sklárny Kavalierglass pozvaly Martina do interní soutěže, kvůli jeho dobré práci se sklem. On potom přizval mě a spolu jsme navrhli čtyři kolekce skla a soutěž jsme vyhráli. Myslím, že si mě vybral kvůli mým mezinárodním zkušenostem a schopnosti obhájit práci před různorodým publikem. Martin je totiž nesmírně šikovný designér, ale jako člověk je spíš introvert. Nakonec se realizovali pouze naše návrhy v celé šířce a celkem je to okolo čtyřiceti jednotlivých objektů. Byli jsme z toho dost překvapeni, protože ta konkurence se skládala z mnohem větších sklářů, než jsme my dva. Projekt byl od začátku řízený potřebou vytvořit tvary, které půjde vyrábět minimálně deset let a exportovat do co nejširšího spektra světových trhů. Naší snahou bylo tedy předvést průmyslový design v jeho nejobsáhlejší podobě – tvar, funkce, barevnosti, materiály, objemové varianty, marketingové průzkumy, výrobní postupy, logistika. Výsledné produkty vypadají jednoduše a samozřejmě, ale pro firmu fungují na všech úrovních. Například jen naše práce s plastovými doplňky snížila výrobní náklady na polovinu.

01 SIMAX - SIT

02, 03 Sluha, ořech

MÁTE SVÉ VLASTNÍ STUDIO. POMÁHAJÍ VÁM OCENĚNÍ A NOMINACE NA NĚ PŘI ZÍSKÁVÁNÍ NOVÝCH ZAKÁZEK?

Nezávislá práce v designu pod vlastním jménem je postavená především na osobních kontaktech a na referencích. Nejcennější reference je, když vás někdo přímo doporučí, protože jak jinak předběhnout tu frontu dobrých designérů, kteří už jsou tu před vámi. Největší reference jsou ale realizované projekty, tam se to vždy láme. Ocenění a nominace to kompletují a dokazují, že ten někdo je dobrý i ve srovnání s ostatními. Mám ale pocit, že čím víc toho je v portfoliu, tím vážněji vás sice firmy berou, na druhou stranu tím víc od vás také každý očekává. Lehké to tedy asi není nikdy.

DÁ SE ŘÍCT, ŽE MÁTE SVŮJ RUKOPIS, SVŮJ ZPŮSOB, JAK PŘÍSTUPUJETE K ZADÁNÍ?

Je několik věcí, které mě charakterizují a kterých se držím. Například zmiňované modelování 1:1 z materiálu, to je myslím univerzálně platná věc. Potom mám také rád určité jasné vztahy mezi díly, z kterých se věc skládá, baví mě, když má objekt jenom jednu barvu a vypadá, jako když ho někdo namočil do kádě. Třeba způsob, jakým se věc vztahuje k zemi, jaký postoj má, je pro mě důležité. Nic z toho mě ale neomezuje na nějaký tvar, nebo na nějakou manýru. Rukopis tedy považuji za přínos spíš pro umělce než pro designéry. V umění stačí upřímnost a niternost výrazu a jednotnost názoru. V designu jde vždy o zvážení mnoha věcí a vyzkoušení mnoha řešení a variant a člověk se orientuje pokaždé v trochu jiném kontextu. Pokud někdo dokáže tímhle procesem navrhování projít a zároveň si hlídá, aby to vypadalo “jako od něj”, tak v tom vidím něco trochu falešného nebo umělého. Jestli se to děje tak nějak samo, to nedokážu posoudit.

SPOLUPRACUJETE S NĚKÝM, KDO VÁM PORADÍ S TECHNICKÝMI VĚCMI A VÝROBOU, NEBO JSTE ZCELA SOBĚSTAČNÝ?

S každým projektem se učím nějaké nové věci, v tom je velká krása téhle práce. Často tedy vstupuji do projektu s tím, že si něčím nejsem úplně jistý. Takle určitá naivita je myslím pro tvůrčí práci skvělá, protože to jednak znamená, že člověk musí do věci mnohem víc vložit, aby něco vzniklo, ale také není podvědomě svazovaný znalostmi všech technických omezení. Věřím, že tenhle přístup často plodí nějakou míru inovace a svěžesti. Spolupráce s výrobcí je zajímavá právě v tom, že designér přináší ideu a spolu s mistry a jejich nástroji ji převádí do reality a během toho se o té věci trochu naučí. Určitě toho spousty nevím, ale třeba sklo, dřevo, plasty, kovy, látky a kůže už docela znám.

CO VÁS INSPIRUJE?

Inspiraci definuji jako moment, kdy vím, co chci zkusit příště. Z toho je tedy jasné, že to může nastat všelijak. Obecně ale moc nevěřím inspiraci z hlavy, protože

v myšlenkách si člověk mnoho věcí idealizuje a domýšlí. Nejspolehlivější inspirace je naopak z mých modelů 1:1. Tam se vždy potvrzuje, že ta idea, co jsem měl v hlavě, je pokaždé trochu jiná, když se zhmotní. Působí jinak nebo funguje jinak. Na druhou stranu zde zase vzniká ten skvělý moment, kdy objevím něco dobrého, aniž to byl můj původní záměr. Tenhle proces se mi ověřil třeba při navrhování závěrečných prací na Royal College.

NEŽ NĚCO VYROBÍTE, CO TOMU PŘEDCHÁZÍ?

Já sám nic nevyřádím, proto vzniku mých věcí musí vždy předcházet vztah s výrobcem. Ten je nejcennější a nejvíc toho způsobí. Moje role spočívá v dodání návrhu a na to mi většinou stačí udělat nějaké hrubé modely 1:1 z papíru, MDF, měkkého dřeva atd. Práce na vývoji může trvat od dvou měsíců až po dva roky. Teď mám ve studiu několik modelů, které jsem udělal před třemi roky, a pořád mě na nich něco láká, jen pro ně nemám použití. Každý proces vývoje totiž vyprodukuje nějaké nechtěné, ale potenciálně dobré věci a tahle knihovna fyzických záznamů je pro mě velmi cenná.

CO VŠECHNO OBNÁŠÍ FUNKCE KREATIVNÍHO ŘEDITELE FIRMY LUGI?

Dohlížím na veškerý kreativní výstup firmy od vizitky, přes polepy na autech až po kolekci nábytku. Často jsem v roli konzultanta a pomáhám udržet úroveň věcí, konzistenci firemní identity a celkovost produkce. Také se snažím odpovědně ovlivňovat výběr lidí, s kterými firma spolupracuje, protože zájem je velký a firma je malá a snaží se o špičkovou úroveň. Můj vliv ale není vždy stejně velký, protože jsou věci, které jasně diktují finance nebo jiné zájmy firmy. Co se týče LUGI kolekce, mojí snahou je držet se původní idey, aby vznikaly věci, které nejsou hrubě výrazné, ale které mají skvělé proporce a pasují do celku interiéru. Velké množství značek se snaží o křiklavé solitéry, z nich se ale interiér udělat nedá. V LUGI věříme právě v harmonický celek nábytku a doplňků, v čisté upřímné materiály a v úchylně dotažené detaily.

PRACUJETE VÍCE PRO NAŠE NEBO PRO ZAHRANIČNÍ KLIENTY? A JAKÉ S NIMI MÁTE ZKUŠENOSTI?

Moje práce je rozložená vyváženě mezi mezinárodní soukromé realizace, práci pro české firmy a pro zahraniční firmy. V Londýně teď probíhají dva nové projekty. Obecně ale nemám dost zkušeností na to, abych se mohl nějak obecně vyjádřit. Na jednu stranu je to pro mě velký úspěch udržet spolupráci s LUGI a pracovat v Londýně, ale také neustále cítím křehkost všeho. Rozhodně nemám pocit, že bych toho udělal nějak hodně a měl nějakou jistou pozici, je to pořád stejně nejisté a já se snažím dávat mé práci vše a vážit si každé spolupráce.

NA ČEM MOMENTÁLNĚ PRACUJETE?

Momentálně připravuji nějaké nové návrhy pro LUGI. Michal Peřina a Martin Melín mi zadali dost těžká témata, čehož si vážím, a je to velká výzva. Pokud na něco přijdu a bude to dost dobré, tak to možná uvidíte v Miláně 2015. V Londýně pracuji na instalaci pro obchodní dům Fortnum&Mason na Piccadilly a také navrhuji docela inovativní řešení v kancelářském nábytku pro jednu mezinárodní značku zde v Londýně, o tom ale zatím nemůžu říct víc.

JAKÉ MÁTE PLÁNY DO BUDOUCNA?

Nejvíc teď promýšlím, jak smysluplně udržet dvě studia v Čechách a Velké Británii. Ta rozpolcenost dvou míst a hodně cestování mě dost ruší. Také bych už velmi rád zaměstnal víc lidí, ale je to pro mě velmi těžké. Trvá mi příliš dlouho, než někomu můžu svěřit část mojí práce, protože mi na všem záleží a jsem otravně pedantský. Naštěstí mám teď vyhlídnuté dva lidi, kteří mě překvapují svou kultivovaností, vzdelaností a citlivým přístupem. Takže doufám, že studio se brzy bude moci rozrůst. Malá novinka je také moje mini profesorská činnost na UMPRUM – Eva Eisler mě pozvala, abych jí během jednoho semestru vystřídal a věnoval se jejím studentům. Toho si opravdu velmi vážím a důkladně se na to připravuji.

KDYŽ SE ODPAD PROMĚNÍ V BAREVNÝ OPTIMISMUS NAVLEČENÝ NA NITI

TEXT: TEREZA HOUDKOVÁ

FOTO: NICOLE TAUBINGER

Nicole Taubinger víří vody českého chladného minimalismu barevnou přehlídkou optimismu. S vášní „uklízí“ kontejnery na plastový odpad a svou tvorbou se snaží ovlivnit svět a upozornit na problémy, které ji přijdou palčivé. Jak se dostala ke šperku, proč už má cestování po krk a jaké má plány?

TVÉ JMÉNO ZNÍ TAK TROCHU EXOTICKY, ALE ČÍM DÁL TÍM VÍCE TĚ VNÍMÁME JAKO SOUČÁST ČESKÉ SCÉNY, MOHLA BYS MI TROCHU OBJASNIT “KDO JSI”?

Holka s francouzským jménem, německým příjmením a navíc přízvukem, která bydlí v České republice, chápu. Jméno pro mě zvolili rodiče už když jsme bydleli v Mnichově. Mamince - Češce se líbilo, protože vzhlížela k Francii jako k zemi umění. Jméno Taubinger je pak ze strany mého tatínka, který pochází s maďarsko-německé rodiny, která žila na Slovensku. Rodiče se seznámili na vysoké škole v Brně. Po studiích se díky dědečkovi, který bydlel v Německu, mohli v roce 1968 legálně vystěhovat do Mnichova, kde jsem se později narodila. Byla to pro mě obrovská výhoda oproti dětem emigrantů, protože jsem měla možnost pravidelně navštěvovat rodinu v Brně a na Slovensku. Je to určitě i jeden z důvodů, proč dnes žiji právě tady (Nicole dnes žije v Brně – poznámka redakce).

JAK JSI SE VLASTNĚ DOSTALA KE ŠPERKU?

Úplnou náhodou na studích v USA, bylo mi už asi 25 let. Kdyby mi člověk ještě měsíc předtím řekl, že se budu v budoucnu věnovat umění, tak bych ho považovala za naprostého blázna. Sice jsem chodila na střední školu se zaměřením na design a maminka vždy říkala, že jsem šperkařka, protože jsem tíhla k detailu, ale tu možnost jsem nikdy nevyhledávala. Po dokončení školy jsem všechny peníze, které jsem vydělala, investovala do cestování. Pokaždé, když jsem se vrátila, jsem si jako suvenýr přivezla šperk. Uložila jsem ho do šperkovnice, protože nejsem velký „nosič“ šperku, ale po nějaké době to už mně i mému okolí začalo připadat divné. No a v USA na vysoké škole jsem objevila ateliér šperku, kam jsem si nejdřív pouze odskakovala, až to pro mě začalo dávat smysl. Změnila jsem obor a od té doby se zabývám šperkem.

CO PRO TEBE TEDY ZNAMENÁ “ŠPERK”?

Možnost vyjádření čehokoliv prostředkem jakéhokoliv materiálu, tvaru a techniky zpracování. V mé současné práci s polymery mi jde především o otevření konverzace díky tomu, co se mi hezky blýská na šatech.

ZMÍNILA JSI POLYMERY - KDYŽ SE VŠEOBECNĚ ŘEKNE NICOLE TAUBINGER, VYBAVÍM SI PRÁVĚ PLASTY. CO TĚ NA TOMTO MATERIÁLU FASCINUJE?

V první řadě jejich barva, v řadě druhé jejich tvary. A to, že jich každým dnem přibývá. Denně objevuji nové formy polymerů, staly se naší druhou přírodou. Jsem moc vděčná za to, že mohu žít tady, kde existují plastové kontejnery a kde má člověk volný přístup na ekologické a sběrné dvory. Díky tomu mohu pracovat s víčky od PET lahví, fascinuje mě jejich krása a všestrannost, jejich barevná škála je obrovská, existují stovky různých typů. Facinuje mě i to, že mohu tyto krásné tvary, kterých už si v každodenním shonu téměř nevšímáme, dávat do nového kontextu a tím je opět zviditelnit.

OSLOVILY TĚ ROVNOU PLASTY NEBO SI PRACOVALA I S JINÝMI MATERIÁLY?

Dřívě jsem pracovala především se stříbrem a se zlatem. Paralelně k plastu ještě pracuji s různými typy eloxované hliníkové fólie. Vyloženě plastovým odpadem jsem se začala zabývat až v Chorvatsku, kde jsem trávila poslední roky. Na pláži jsem hledala odpad, který vyplavilo moře a zkoumala ho, přicházela na to, co lidé každý den konzumují, jestli tyto věci opravdu potřebujeme, odkud pochází a kde opět skončí...

PRACUJEŠ HODNĚ I S KONCEPTEM, JAK VELKOU ROLI HRAJE V TVÉ TVORBĚ NOSITELNOST?

Ráda bych byla konceptuální umělkyně.. Ke konceptu vzhlížím a můj mozek tak občas funguje, hlavně když

cítím potřebu se kriticky vyjádřit k veřejnému tématu, jako třeba na výstavě Go Jesus.

V duši jsem ale člověk intuitivní, který pracuje především spontánně a který si zakládá na estetice. Přes můj terénní výzkum polymerů (rozuměj uklízení kontejnerů – poznámka redakce) mám možnost reagovat na sociální problém, který se zakládá na určitém konceptuálním myšlení. U samotného zpracování však už nechávám plynout mou intuici, aby vypadal výsledek hravě a pozitivně. V mé práci mi jde hlavně o to, abych poukázala na sociální stav prostředkem optimismu. A nositelnost? Pro mě je nositelné to, co člověk unese. Řekla bych, že téměř vše, co jsem vytvořila, jsem nakonec nějak unesla.

POCÍTUJEŠ NĚJAKÝ ROZDÍL MEZI SLOVEM DESIGN A AUTORSKÝ ŠPERK?

Na to nemám absolutní odpověď, velká šedá zóna mi tyto termíny spojuje. U autorského šperku by podle definice mělo v první řadě jít o to, aby byl výsledný produkt považován za jedinečné umělecké dílo. Když se toto dílo pak rozmnožuje, říká se tomu design. Někdy vidím autorský šperk, ve kterém je status opakování silný a naopak design, který je na tak jedinečné úrovni, že jeho rozmnožovací proces je pro mě sekundární..

ŽILA JSI SNAD NA VŠECH KONTINENTECH, PROČ JSI SE ROZHODLA ZAKOTVIT V BRNĚ?

Protože cestování už mám plné zuby. Celý život jsem se přemísťovala z jednoho města do druhého, z jedné země do druhé, jako vykořeněný produkt přistěhovalců. Nakonec jsem se stala úplným neurotikem, který si nemohl nikde vybudovat opravdový domov. V ČR se cítím dobře a zároveň je to pro mě cesta zpět domů, k mým kořenům. Ráda se v budoucnu podívám do dalších koutů zeměkoule, ale vždy se chci vrátit tam, kde jsem se už konečně rozhodla být doma.

CO NA SVÉ PRÁCI NEJVÍC MILUJEŠ A CO JE NA NI NAOPAK NEJTĚŽŠÍ?

Na mé současné práci miluji nejvíc to, že díky odhalení sociálního problému, jeho zviditelnění a zasazení do nového, optimistického kontextu, mohu působit na lidi a jejich vnímání světa. Jinak jsem člověk velmi netrpělivý, takže ukončení díla, pro umělce už tak dost složitá věc, je pro mě opravdu obtížné. Často dílo ukončím špatně, jen abych už to měla za sebou. Hotový šperk potom musím rozdělat a dokončit znovu. Ztrácím čas a má inteligence neroste.

PŮSOBÍŠ NA MĚ DOJMEM, ŽE SI UŽÍVÁŠ HLAVNĚ PŘÍTOMNOSTI, PŘESTO, CO TY A NĚJAKÉ ŠPERKAŘSKÉ PLÁNY? MÁŠ NĚJAKÝ PROJEKT, NA KTERÝ SE TĚŠÍŠ NEBO MATERIÁL, KTERÝ BYS CHTĚLA ZKUSIT?

Ano, snažím se užívat si hlavně přítomnost, protože si myslím, že je to náš nejcennější duševní kapitál. A šperkařské plány? Jsem teď tak položená do polymerů a jejich zkoumání, že občas ani nevím, kde mi hlava stojí. Cítím, že cesta k hlubšímu pochopení tohoto problému je ještě hodně daleko a že mě na její cestě ještě čeká hodně překvapení. Aby člověk mohl s víčky jednoduše „malovat“, potřebuje najít velké množství tvarů a barev. A samotné zpracování tvarů, to je nekonečná cesta sama o sobě.

LUCIE HOUDKOVÁ

INSPIRUJÍ MĚ HLAVNĚ PŘÍRODNÍ STRUKTURY

TEXT: FILIP LUKEŠ

FOTO: ARCHIV LUCIE HOUDKOVÉ

Díla šperkařky Lucie Houdkové vznikají tak nějak samovolně. Hraje si s materiálem, a když se objeví zajímavý tvar, pracuje na něm. „Jsou to spíše takové pokusy, nemám to promyšlené dopředu,“ říká.

VAŠE KOLEKCE ŠPERKŮ NESOU NÁZVY JAKO KOKONY, BUŇKY, OBLÁZKY, KAPKY. JE PRO VÁS PŘÍRODA NEJVĚTŠÍ ZDROJ INSPIRACE?

Dnes určitě. Dříve, ještě za dob profesora Karla Vratislava Nováka, má inspirace vycházela spíše z geometrie. Byly to takové hračky, protože jsem studovala v ateliéru Hračka, a dekorativní předměty. Potom se to nějak zlomilo a začala jsem hodně čerpat z přírody. Myslím, že má první kolekce šperků, už za paní profesorky Evy Eisler, byly Buňky, pak následovaly Oblázky. Mám ráda věci příjemné na dotek, organické. Mým velkým zdrojem inspirace jsou hlavně přírodní struktury, různé zvětšeniny korálů a dalších materiálů.

A CO TAKOVÁ KOLEKCE BONDÁŽ, JAK JSTE NA NI PŘÍŠLA?

Dlouho před touto kolekcí jsem pracovala s různými hmotami a chtěla jsem vyrobit nějaký bující šperk. Vycházelo to zase z organiky, chtěla jsem vytvořit něco jako virus. A také jsem se hodně shlédla ve fotografiích japonského umělce Nobuyoshi Arakiho. On různě svazuje ženy a mně se hrozně líbily struktury jejich těl,

jsou to takové vypouklé tvary. Experimentovala jsem s různými nitěmi a acrystalem, ale pořád jsem nebyla schopná vytvořit strukturu, kterou jsem chtěla. Hledala jsem nějaký druh silikonu, který by mi umožnil materiál svázat tak, jak jsem si to představovala. Nakonec jsem použila kondom, který jsem naplnila silikonovým tmelem, a povedlo se vytvořit krásné struktury. Zpočátku jsem nechávala vyniknout spíše ty bující tvary, ale nakonec jsem došla k tomu, že ukážu více kontrast svázané hmoty, ze které vystupují vypoukliny. Vlastně je to takový svár dvou sil, který je vidět i na Arakiho erotických fotografiích.

PROČ JSTE SI VYBRALA PRÁVĚ AUTORSKÝ ŠPERK JAKO SVŮJ ZPŮSOB UMĚLECKÉHO VYJÁDRĚNÍ?

Zpočátku jsem chtěla studovat sochařství. Když jsem se hlásila na VŠUP k profesorovi Novákovi, byl to spíše sochařský ateliér. V té době tam byla převaha kluků a dělaly se tam velké sochy ze sádky a z kovů. Až v průběhu studia jsem se zaměřila na menší objekty... Já jsem vlastně už na základce vyráběla kamarádkám různé šperky z drátků, ale vrátila jsem se k tomu asi až

01 Kokony

02 Bondage

ve třetím ročníku na vysoké škole, kdy jsme měli více výstav autorského šperku.

ZKOUŠÍTE I JINÉ ZPŮSOBY TVORBY?

Dříve jsem se snažila více malovat. To bylo v době, kdy jsem se chtěla hlásit na AVU na restaurování, ale z toho nakonec sešlo.

NA VŠUP JSTE STUDIOVALA U PROFESORŮ KARLA VRATISLAVA NOVÁKA A EVY EISLER. MŮŽETE ŘÍCT, V ČEM BYL KONKRÉTNÍ PŘÍNOS KAŽDÉ Z TĚCHTO OSOBNOSTÍ?

Především jsem ráda, že jsem poznala oba způsoby nahlížení na umělecký šperk. Pan profesor Novák byl možná více bohémský, studentům dával hodně velký prostor. Tím nechci říct, že paní profesorka Eisler nám nedává prostor, ale když dnes přijdete k nám do ateliéru K. O. V., tak se mi zdá, že ty výrobky jsou dost podobné. Za profesora Nováka moc nezáleželo na tom, jak věci vypadají, ale jakou mají myšlenku. U paní profesorky je samozřejmě důležitá i myšlenka, ale navíc i její zpracování. Zajímají ji detaily a funkčnost. Asi to vychází i z toho, že studovala architekturu. Je hodně precizní. Navíc dokáže své studenty dobře propagovat. Umí je nabídnout širší veřejnosti, což je pro ně skvělé, protože ze školy odcházejí s nějakými zkušenostmi. Dříve to tak nebylo. Vyšel jste ze školy a nevěděl jste, co budete dělat.

ABSOLVOVALA JSTE STÁŽ V DUBLINU, JAKÉ BYLO STUDIUM V IRSKU?

Já jsem tam původně jela spíš proto, že mám ráda irskou krajinu a chtěla jsem hodně cestovat. Na té škole bylo zajímavé, že všude byl otevřený prostor ateliéru. V Praze byl uzavřený ateliér, kde pracovali třeba tři studenti, nikdo se vám nedíval přes rameno, kdežto v Dublinu bylo všude spousta studentů, kteří pracovali vedle sebe, pořád kolem vás chodili profesoři a dívali se vám pod ruce. Tento způsob práce nemám moc ráda, vyhovuje mi větší soukromí. V Irsku byla také přísnější pravidla docházky. Možná to bylo i profesorkou. V té době tam byla nějaká paní, se kterou studenti nebyli moc spokojeni.

V RÁMCI DESIGNBLOKU BUDETE MÍT VÝSTAVU VE FOX GALLERY. CO NA NÍ BUDE?

Budu tam vystavovat šperky, které jsem připravovala pro módní přehlídku ve prospěch nadace Anabell (nabízí pomoc a podporu osobám postiženým i ohroženým poruchami příjmu potravy – pozn. red.). Ta akce jmenuje Nude Fashion Show, takže modelky

budou nahaté a budou mít na sobě jen moje šperky. Proto jsem se snažila vyrobit velké šperky, aby to modelky víc zahalovalo. Některé věci jsou opravdu hodně velké. Vzhledem k tomu, že jsem musela vyrobit asi dvacet kusů šperků za dva měsíce, byl to docela fofr. Skoro celé prázdniny jsem strávila tím, že jsem motala kokony.

VAŠE VÝROBK VYPADAJÍ HODNĚ PRACNĚ. JAK DLOUHO JSTE VYRÁBĚLA DEJME TOMU NÁHRDELNÍK PŘÁVĚ ZE SÉRIE KOKONY?

Tatka mi vyrobil takovou mašinku, na které stáčím pásku, z níž jsou tyhle šperky vyrobené. Nejvíce času mi tak zabere samotná modelace tvaru. Když vytvaruji kokon, naplním ho epoxidem. Delší tvary se samozřejmě dělají hůř a často se rozpadají, ale na výrobu jednoho náhrdelníku potřebuji zhruba týden.

JAKÝ JE VÁŠ PRACOVNÍ REŽIM?

Vždycky se snažím nějaký režim udělat, protože když je člověk na volné noze, je to trochu problém. Spousta lidí mi říká, že by v životě ráno nevstali v osm hodin. Když vím, že něco musím udělat, mám daný termín, tak ráno vstanu. Režim je potřeba.

KDE VŠUDE VYSTAVUJETE?

Vystavuji v galerii v Portu, mám šperky i v Austrálii, kde jsem teď něco prodala, takže budu muset poslat další. Brzy bude výstava několika šperkařů v Tokiu.

V pražských galeriích mám spíše drobnější věci, které se lépe prodávají. Vystavuji třeba ve Fox Gallery nebo v galerii Futurista Universum.

ZAHRANIČNÍ GALERIE OSLOVUJETE SAMA, NEBO VÁM CHODÍ NABÍDKY?

Ze začátku jsem oslovovala já. Například přes internetové stránky klimt02, které jsou vytvořené speciálně pro šperkaře, kde máte seznam připravovaných výstav a můžete se na ně přihlásit. Poslední dobou mě oslovují samy galerie. Občas někdo přijde, že viděl moje věci a chtěl by je na výstavu. Je fajn, že o mé šperky mají lidi zájem, že je nedělám jen tak pro radost.

CO PŘEDCHÁZÍ TOMU, NEŽ NĚCO VYROBÍTE?

Ty věci, co vyrábím, většinou vznikají tak nějak samovolně. Třeba si hraju s nějakým materiálem a najednou vidím zajímavý tvar. Jsou to spíše takové pokusy, nemám to promyšlené dopředu. I když šperky na tu zmiňovanou přehlídku jsem promyšlené měla, vzhledem k jejich množství a omezenému času jsem to nemohla nechat na náhodě.

KDYŽ BUDU CHTÍT, ABYSTE VYROBILA ŠPERK PŘÍMO PRO MĚ, UDĚLÁTE HO?

Pokud mi řeknete požadavky, co by měl ten šperk obsahovat, udělám návrhy a pošlu vám je.

TAKŽE TO NEDĚLÁTE PODLE TOHO, JAK ČLOVĚK VYPADÁ NEBO KOLIK MU JE LET?

(smích) Na věku asi záleží, ale neřídím se podle toho, jak kdo vypadá. Samozřejmě, pokud má někdo třeba silnější krk, tak se tomu přizpůsobím. Jde spíš o tu technickou stránku. Zrovna teď vyrábím zásrubní přívěsek s kamínkem jednomu známému, který mi nechal úplně volnou ruku. Na kameny moc nejsem, ale když mám příležitost, ráda si to zkusím.

UŽIVÍ VÁS PRODEJ ŠPERKŮ?

Uživí. Kromě toho mám občas workshopy v Národní galerii, kde se zabývám asijským šperkem, a jednou týdně mám s malými dětmi výtvarku, ale to je spíš pro zábavu.

NA ČEM MOMENTÁLNĚ PRACUJETE?

Po velkých špercích, které jsem právě dokončila, budu pravděpodobně pracovat na nějakých drobnějších věcech pro galerie a na Designbloku v rámci Unosto, což je občanské sdružení šperkařů. Původně jsem měla rozdělané docela komplikované šperky odlévané z epoxidu, které asi do Designbloku nestihnou, takže budou nejspíš v prosinci na designSUPERMARKETU (mezinárodní festival současného designu – pozn. red.). Jsou to náhrdelníky a náušnice, mají zase takové organické tvary, které se krouží do spirály. Chtěla bych je mít brzy hotové. Vždycky mě posiluje představa, že zatím nevím, jak to bude vypadat, a těším se, až budou šperky hotové, a uvidím, že vypadají hezky. (smích)

THOMAS INGENLATH: KROK SPRÁVNÝM SMĚREM

TEXT: PETRA DOLEŽALOVÁ
FOTO: VOLVO CZ

Auta chtěl navrhovat už od dětství. Vyrůstal v jejich blízkosti, a když se v hodinách výtvarné výchovy na základní škole díky iniciativní učitelce blíže seznámil se základy designové tvorby, bylo rozhodnuto: Thomas Ingenlath bude automobilovým designérem. Po studiu na umělecké škole v Pforzheimu a Royal College of Art v Londýně tak zakotvil v ateliérech německých automobilek i české Škodovky. Před dvěma lety přešel z postu ředitele designcentra v postupimské centrále Volkswagenu do švédského Volva.

Co jej přesvědčilo vyměnit rušné středoevropské město za kouzlo severských plání? „Kdybych u Volkswagenu zůstal déle, už bych se nejspíš nic nového nenaučil. Když se přesunete k nové značce a do nové země, pomůže vám to zůstat ‚fresh‘, znovu získat odstup potřebný pro další start. A to pro mě byla zajímavá perspektiva.“ Dnes ve společnosti Volvo Car Corporation působí jako viceprezident pro design a se svojí českou manželkou

a třemi dětmi (7, 6 a 4 roky) žije svůj švédský příběh. Po úspěšné trilogii tří nových konceptů značky Volvo naznačující budoucí směr vývoje představil design nové vlajkové lodi Volva. Luxusní SUV XC90 vzbudilo bouřlivý ohlas ve světových médiích.

Tým, v jehož čele Thomas Ingenlath stojí, tvoří designéři z celého světa. „Každý designér by měl umět absorbovat domácí kulturu, pochopit, co je pro ni typické i zvláštní.

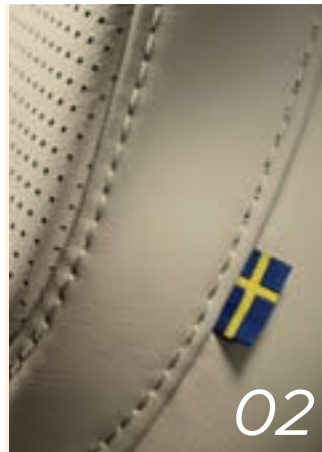
Volvo je švédská značka, musí být poznat, že je ze Skandinávie,“ vysvětluje jejich šéf. Vozy, které z jeho pera vycházejí, skandinávského ducha skutečně vystihují.

A oproti časům minulým se pozornost stále více přesouvá k interiéru, jemuž nové technologie dávají i nové možnosti. Sám Thomas vidí tyto nové obzory v širším potenciálu – nabídnout víc než jen automobily a značku Volvo posunout někam

01

02

03

04

- 01 Palubní deska nového Volva XC90
- 02 Detail čalounění
- 03 Designová skleněná řadicí páka
- 04 Detail interiéru Volva XC90
- 05 Volvo XC90

dál od tradiční podoby. Zároveň však silně vnímá závazek vůči historii společnosti. Nová, exkluzivní podoba Volva tak musí podle jeho slov propojit oba póly: nejmodernější technologický vývoj se stoletou tradicí automobilového designu. „To je ta hlavní hodnota a síla značky Volvo, o kterou bychom se měli do budoucna starat. Nic není tak úplně nové, i ty nejfuturističtější návrhy jsou jen přetvořením něčeho, co už tu bylo.“

Thomasův kladný vztah k jednoduchosti je tak přesně to, co švédské značce nejvíce sluší. I ty technologicky nejvyspělejší prvky v interiéru nových volv – jako je třeba dotykový panel, působí nesložitě, lidsky, zkrátka, jak šéf designérů švédské automobilky říká, „vybízejí k vyzkoušení“. Snaha vrátit automobilový design do časů, kdy řídit auto bylo jednoduché, je znát i z prvního sériově vyráběného modelu na nové

modulární platformě SPA: právě oficiálně představené horké novince Volvo XC90.

Zbrusu nová XC90 je podle Thomase Ingenlatha výsledkem toho nejlepšího, co Volvo momentálně nabízí, a současně typickým příkladem skandinávského pojetí designu. Rychle se vyvíjející technika a kvalitní, nadčasový vzhled, který nepodléhá falešné módnosti. „Musíte se umět přizpůsobit době a být moderní. To jsme myslím u XC90 dokázali. Zároveň jsme ale s novou devadesátkou předložili důkaz, že na jednoduchosti se dá stavět – zakládá to klidné prostředí, které nejlépe umožní vyniknout krásě. A že skutečná kvalita, do které jste investovali spoustu práce i financí, nepodléhá rychlým módním změnám a její hodnotu prověří čas.“

A že tento poznávací znak dobrého designu vidí Thomas Ingenlath

skutečně jako základní, dosvědčuje i jeho odpověď na otázku, co by dělal, kdyby nenavrhoval auta: „Určitě by to byly interiéry. Mám rád takový ten ‚trvanlivý‘ design, víte?“ Sám se řadí k těm, které nebaví neustále se honit za technickými nebo designovými novinkami a denno-denně trnou, jestli je vše, co máte, stále ještě „ultramoderní“. Raději svůj čas tráví s rodinou v přírodě. A i ta je mu pak pro jeho práci inspirací – před lety ta česká, se svými teplými, „lidovými“ barvami, dnes uchvacující chladivé tóny skandinávské krajiny. Krajiny, v níž jediné se mohla zrodit značka, jakou je Volvo.

www.volvocars.cz

05

SPIRIT PRINTS

MONIKA DRÁPALOVÁ, FRANTIŠEK MATOUŠEK

TEXT: REDAKCE
FOTO: JIŘÍ HRONÍK

Módní návrhářka Monika Drápalová a malíř František Matoušek představili ve FOX výsledek společné práce. Na jedinečnou kolekci džínových modelů, objektů Spirit are you there? navázala letošní rok výstava Spirit Prints, modelů s unikátními tisky grafik, vycházejících z Františkových obrazů.

CO TĚ PŘIVEDLO KE SPOLUPRÁCI S MONIKOU DRÁPALOVOU?

Monika mě oslovila na Pecha Kucha Night, kde jsme měli každý svoji prezentaci. Před tím jsme se neznali. Já jsem si, ale něco takového dlouho přál.

VZNIKÁ NEJDŘÍVE OBRAZ ČI MODEL, NEBO TO JDE RUKU V RUCE?

Různě. Případ od případu. Někdy je dříve obraz a jindy model. Málo co je předem přesně domluveno. Svoboda, improvizace, náhoda.

ODĚV DÍKY TVÝM OBRAZŮM DOSTÁVÁ JINÝ ROZMĚR, MÁ VLASTNÍ PŘÍBĚH, I KDYŽ V MNOHA PŘÍPADECH SÁM NOSITEL DÁVÁ ODĚVU PŘÍBĚH SVOJÍ OSOBITOSTÍ. JAK SE TYTO DVĚ VĚCI DOPLŇUJÍ?

Nevím jestli majitelka-l našeho oděvu ho bude také nosit a nebo jej bude mít doma jako umělecký předmět, objekt. Nebude to asi

každý, protože formálně i tématicky jsou některé modely komplikované.

JAK SVÉ OBRAZY DĚLÁŠ? JAKOU TECHNIKU POUŽÍVÁŠ? MŮŽEŠ JI POPSAT?

Technika spočívá ve vytahování bílých nití ze struktury džínové látky. Pak na to ještě maluji akrylem. Proč právě džínovina? Protože to od dob komunismu byl pro mě jeden ze symbolů svobody a zůstává dodnes.

CO TO PRO TEBE ZNAMENÁ, ŽE DÍKY VAŠÍ KOLEKCI SE TVÁ TVORBA STÁVÁ ROZŠÍŘENĚJŠÍ, A TO NEJEN VE FORMĚ OBRAZŮ NA STĚNÁCH?

Co víc si mohu přát, dala by se také použít fráze, že je to posun někam jinam. Ale někteří ortodoxnější pozorovatelé z malířského prostředí se nad tím ušklíbají...

NAKOLIK VÝTVARNÉ UMĚNÍ SOUVISÍ S OBLÉKÁNÍM?

Z minulosti máme důkazy, že souvisí. Například tvorba Sonji Delaunay, Jean Cocteau. Má tvorba defakto vychází z oděvu. A co může víc souviset s oblékáním než právě džínovina.

CO TĚ NA VAŠÍ SPOLUPRÁCI NEJVÍC FASCINUJE?

Líbí se mi, že to oba děláme tak trochu mimochodem, vlastně jako koníčka. Vzájemně se neomezujeme. Akceptujeme s důvěrou to, co druhý udělá.

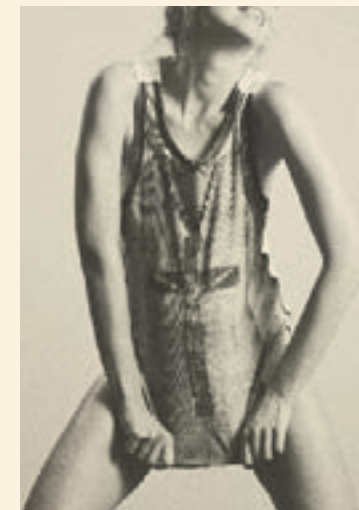
Baví mě mimo jiné kontrast, který spočívá ve spolupráci slavné módní návrhářky s outsiderem. Díky kontrastu vznikají náhodné situace, nečekaná setkání, nepřesnosti, nahodilosti, které mi nejvíc zajímají.

MONIKO, CO BYLO TÍM PRVNÍM SIGNÁLEM KE SPOLUPRÁCI S FRANTIŠKEM?

Hned poprvé, když jsem viděla Františkovy obrazy, mě napadlo, že by bylo krásné, převést je do oděvu. Došlo mi, že k vyjádření používáme stejný materiál – nn v ploše a já v prostoru. Přišlo mi zajímavé to zkusit propojit.

KDY JSTE PROJEKT PŘEDSTAVILI VŮBEC POPRVÉ?

Na Design bloku 2012 formou výstavy a na jarním Design blok Fashion Week 2013 jsme měli první kolekci.

NAVAZUJÍ NA SEBE JEDNOTLIVÉ VĚCI, VYTVÁŘEJÍ NĚJAKÝ KONKRÉTNÍ PŘÍBĚH?

Já ráda pracuji s náhodou, nevytvářím dopředu jasné koncepty. Mám jen vizi, co chci vyjádřit. Odehrává se to spíše v úrovni pocitů. Příběh se většinou vystaví sám a já mám možnost to sledovat a být překvapená.

MYSLÍŠ SI, ŽE VÝTVARNÉ UMĚNÍ PATŘÍ K ODĚVU?

Pro mě je oděv součástí výtvarného umění. Je to jen jiný způsob vyjádření stejných principů-tvarů, proporcí, barev, materiálů. Oděv je nejbližší spjat s člověkem a pokud jím někdo opovrhne, nedokáže možná jen docenit krásu lidského těla a radovat se z něj.

JAKÉ JSOU VAŠE PLÁNY S KOLEKCI SPIRIT?

Konkrétní plány nemáme, ale rádi

bychom umožnili lidem nějaký kousek vlastnit. Takže hledáme možnosti, jak věci převést do praktičtější a užitečnější roviny.

PLÁNUJETE JI ROZVÍJET? JE ŠANCE, ŽE BY JI LIDÉ MOHLI BĚŽNĚ NOSIT? NEBO KOLEKCE ZŮSTANE V EXKLUSIVNÍ PODOBĚ, JAKO VÝJIMEČNÉ SBĚRATELSKÉ KUSY?

Ano, právě probíhá příprava sítotisků, které vycházejí přímo ze skenů originálů modelů. Bude tak možné motivy převést také na jiný materiál, hrát si s iluzí struktury džínoviny, neomezovat se ve střihu atd. Vznikají z toho nové pohledy na stejnou věc a na konci kolečka, kdy se z obrazu staly oděvy, se z oděvu stává opět obraz – dvourozměrná grafika.

CO TI VAŠE SPOLUPRÁCE PŘINÁŠÍ, CO TĚ NA NÍ NEJVÍC BAVÍ?

Mě moc baví to hledání a nacházení nových možností. Taky mě baví

František, který je módou nezasažený, symbióza, ve které spolupracujeme, jeho mužský pohled na věc.

CO VŠE JSTE VE FOX PŘEDSTAVILI?

Šaty jako obrazy a obrazy jako šaty. Originály i na grafické tisky, košile pro ženy i muže, šaty, tuniky a trička. A děkujeme mockrát galerii FOX, že nám umožnila naši práci v tomto komplexním měřítku vystavit. Je to přesně prostor, který s naší prací souzní - otevřený propojit umění s módou.

BAVÍME VÁS CHUTÍ

TEXT: NIKOLA NOVÁKOVÁ

FOTO: BARBORA PRÁŠILOVÁ

White Circus je nová cateringová společnost skupiny Ambiente Group. Nabízí čerstvé suroviny a profesionální tým. A navíc zážitky, emoce. O výjimečnosti cateringu jsme si povídali s jeho zakladatelkou Miladou Janákovou.

V ČEM JE VAŠE NABÍDKA VÝJIMEČNÁ?

Nyní si můžete objednat vaše Ambiente domů, do kanceláře, na firemní party nebo kamkoliv jinak. Jsme tu pro naše zákazníky, kteří nemají čas zastavit se v jednom z našich podniků a nebo se chtějí gastronomicky potěšit ve svých domovech. Proto jsme sestavili tým s názvem **White Circus**. Přijede za vámi kamkoliv a nabídne gastronomickou show, v níž hlavní roli hraje jídlo a sehraní profesionálové. Kuchaři jsou v bílém, suroviny čerstvé, pokrmy perfektní... Ale všechno ostatní je jinak, a je to zábava!

PROČ ZROVNA WHITE CIRCUS?

Protože to je obrovská show v bílém. Pokrmy a nápoje servírujeme tak, že jídlo může být jedním z největších zážitků celé akce. Kuchaři mluví s hosty, číšníci i servírky jejich práce baví a všichni vědí, co mají dělat. Catering disponuje zázemím restaurací Ambiente, což je 25 šéfkuchařů, 18 sommeliérů a armáda pečlivě vybraných a vytrénovaných kuchařů, číšníků a servírek.

NA JAKÉ AKCE SE SPECIALIZUJETE?

White Circus umí připravit jakýkoliv druh cateringu, na který si vzpomenete – klasickými galavečeři začínaje přes rauty a koktejly až po business break či dětskou narozeninovou oslavu. Vychází přitom z konceptů jed-

notlivých restaurací Ambiente – objednat si můžete českou, italskou, francouzskou, brazilskou, středomořskou, tex-mex nebo asijskou kuchyni. „Naší chloubou jsou designové stoly vyrobené přesně na míru našim potřebám. Vozíme je na rauty, ale umíme u nich uspořádat i galavečeři nebo svatební oběd.

V ČEM JE VÁŠ CATERING PRÁVĚ JINÝ?

Rauty pojímá White Circus trochu jinak, než je v Česku zvykem. Určitě znáte stoly obložené nerezovými nádobami s teplými jídlem a mísami se saláty a uzeninami... Ale to je nuda! V New Yorku jsme okoukali, že se to dá dělat jinak. S majitelem sítě Ambiente Tomášem Karpíškem jsme vymysleli nové pojetí ratů. Naši kuchaři přímo u rautových stolů vaří, pečou, míchají a krájí a doporučují ty nejlepší kombinace chutí. Každý rautový stůl je jedním degustačním menu, kde spolu ladí studené předkrmy, minisaláty i hlavní chod. Vlastně bychom vám mohli říct, že můžete jít ke stolu jen jednou, abyste si odnesli tříchodové menu, ale budete se tam chtít ještě vrátit. Anebo navštívit další ostrůvek s jiným menu. Oblíbeným typem akce cateringu White Circus jsou flying koktejly – světový hit, kdy úžasné jídlo v podobě degustačních miniporcí nosí číšníci a servírky přímo bavícím se hostům.

IKEA

CESTA OD POULIČNÍHO PRODEJE ZÁPALK KE SVĚTOVÉMU GIGANTU

TEXT: LIBUŠE NOVÁKOVÁ

FOTO: IKEA

Psal se rok 1926 když v tehdy chudém jižním Švédsku poprvé spatřil světlo světa Ingvar Kamprad. Jeho jméno se zanedlouho zapíše do historie Švédska a ovlivní miliony lidí na celém světě. Podnikavost tohoto „mladého muže“ se projevila již když mu bylo pět let. Už tehdy totiž začal známým ve svém okolí prodávat zápalky.

A nejen to. Ključina brzy zjistil, že je výhodné nakupovat zápalky ve velkém, neboť pak je dostane za daleko lepší cenu. A tak se mu „zápalkový“ obchod začal docela dobře rozjíždět. Ze zápalek rozšířil postupem času obchodování na prodej ryb, následovaly vánoční ozdoby, semena a psací potřeby. Při tom všem ovšem studoval. Když mu bylo sedmnáct let, dostal od otce za úspěšné studium finanční odměnu. Mladý Ingvar tyto peníze nepoužil na obměnu šatníku, aby se líbil svým vrstevníkům, ani je neprohýřil s kamarády po barech. Rozhazování neměl v povaze. Rozený obchodník peníze použil na založení firmy. A tak vznikla IKEA. Tehdy, v roce 1943, započala její historie. Název firmy je složen z iniciál jména zakladatele, názvu rodinné farmy (Elmtaryd) a jména nedaleké vesnice (Agunnaryd).

Z počátku se Ikea nezaměřovala na nábytek, ale prodávala levné a dobře prodejné zboží běžné potřeby, jako peněženky, psací potřeby, obrázky, rámečky, hodinky či punčochy. Objednávky vyřizoval telefonicky sám Kamprad. Později si zřídil zásilkovou službu. Zásadní zlom nastal v roce 1948, kdy byl prodejní sortiment rozšířen o nábytek od místních výrobců. To se setkalo s velmi příznivým ohlasem, takže o tři roky později začala Ikea vydávat vlastní katalog zboží. V roce 1953 byl v reakci na probíhající cenovou válku s konkurencí otevřen předváděcí sklad, kde si zájemci mohli poprvé zboží prohlédnout a vyzkoušet. To znamenalo popularitu a velkou výhodu před konkurencí.

Žádný úspěch ale není zadarmo a nic neběží vždy hladce. V padesátých letech došlo k tomu, že dodavatelé

nábytku začali Ikeu bojkotovat. Nebyl by to ale Ingvar Kamprad, aby si s tímto problémem neporadil. Situaci vyřešil tím, že firma si začala nábytek navrhovat a vyrábět sama. Bylo to v roce 1956, který se tak v historii tohoto nábytkového gigantu stal skutečně zásadním mezníkem. Tehdy také vznikla myšlenka na výrobu specifického nábytku pro plochá balení, který si zákazník sám doma smontuje. Byl to nejlepší krok v celé historii firmy, neboť kromě popularity to také výrazně usnadnilo skladování a přepravu nábytku.

Začátkem šedesátých let tak už nic nebránilo expanzi Ikey nejprve do sousedních zemí - Norska a Dánska a poté byly postupně otevírány pobočky a obchodní domy v dalších evropských zemích i v zámoří. Z malé firmy se stal obří koncern s mnoha desítkami tisíc zaměstnanců. Zakladatel Ingvar Kamprad odstoupil koncem 80. let z vedení koncernu a stal se poradcem mateřské firmy.

Design výrobků IKEA vycházející většinou ze severských tradic a sázející na jednoduchost a čistotu tvarů, získal oblibu po celém světě. Snad i s ohledem na osobnost zakladatele Kamprada, známého svou šetrností, vsadila Ikea na množství lidí, kteří mají omezený příjem i prostor, ale přesto mají potřebu estetického bydlení. A to se jí vyplatilo. Ať už si o výrobcích Ikey myslí kdo chce co chce, je pravda, že firma dodnes neustále pokračuje v inovaci vymýšlení doplňkových služeb. V roce 2001 začala provozovat dokonce vlastní železniční dopravu. Věnuje se i ekologickým projektům na ochranu životního prostředí, hlavně v oblasti lesního hospodářství. Známá je i jistým marketingovým inovatorstvím. Byla první společností, která v televizní reklamě zobrazila homosexuální pár při diskusi o společné budoucnosti. Jak jinak, než v bytě zařízeném nábytkem z Ikey.

JAKÝ JE „PAN IKEA“

Možná nemálo lidí překvapí, že mimořádně schopný a cílevědomý Ingvar Kampard je dislektik. Ještě překvapivější je ale jeho skromnost a mimořádná šetrnost, kterou je pověstný. Létá zásadně ekonomickou třídou, má přes 15 let starý vůz a nabádá zaměstnance aby používali obě strany papíru, protože popsat jen jednu a pak ho vyhodit je nebetičné plýtvání. V luxusních tavernách ho nepotkáte - stravuje se v levných restauracích a rád také při svých osobních nákupech využívá slevových akcí. V devadesátých letech vyšlo najevo že se v roce 1942 stal členem fašistické skupiny. Kdy jeho členství skončilo není známo, ale Kamprad sám prohlásil, že své účasti ve skupině velice lituje a považuje to za největší chybu svého života. V této souvislosti napsal osobní dopisy s omluvou všem zaměstnancům Ikea židovského původu. Podle švédského týdeníku Veckans Affärer je Kamprad nejbohatším člověkem světa. Tento údaj ovšem vychází z předpokladu, že je vlastníkem celého koncernu. Ve skutečnosti vlastní pouze část, zbytek spravují jeho nadace.

TIPY FOX GALLERY

ČÍM SI UDĚLAT RADOST...
NEBO NĚKOMU JINÉMU

JAN MORÁVEK
Příběh jedné noci - fotografie, 120 x 90cm
36.000 Kč

IVANA ŠRÁMKOVÁ
Luxusní prase, 80 x 40 cm
192.000 Kč

DAVID MAZANEC
Vzorné stádo, 90 cm x 120 cm
39.000 Kč

FRANTIŠEK MATOUŠEK
NYC, 42 x 35 cm
23.000 Kč

IVANA ŠRÁMKOVÁ
LOW - TECH LAMPA pozlacená, 80 x 50 cm
56.000 Kč

NEL LINSSEN, HOLANDSKO
Náhrdelník papír, 21.500 Kč
Náramek, 5.100 Kč

ONDŘEJ SVOBODA
Mísa, velikost 40 x 40 cm
4.800 Kč

KRISTÝNA MALOVANÁ
Coffee set, mahagon, francouzský porcelán
1.600 Kč / ks

LUGI — JAN PADRNOS
Knihovna Kubista masiv
25.500 Kč

Jestliže najdete veškeré naše umění v pouhé kapce,
představte si, jak musí chutnat celý šálek.

Nechte se svést lákavou, sametovou, karamelově zbarvenou
cremou. Poté vychutnejte plné tělo, bohaté aroma a jedinečnou
dlouho trvající chuť. Brzy zjistíte, že každá Nespresso Grand
Cru, stejně jako sklenice vína, skrývá jedinečný svět. Čeká
pouze na vaše odhalení.

NESPRESSO
Káva, tělo a duše

